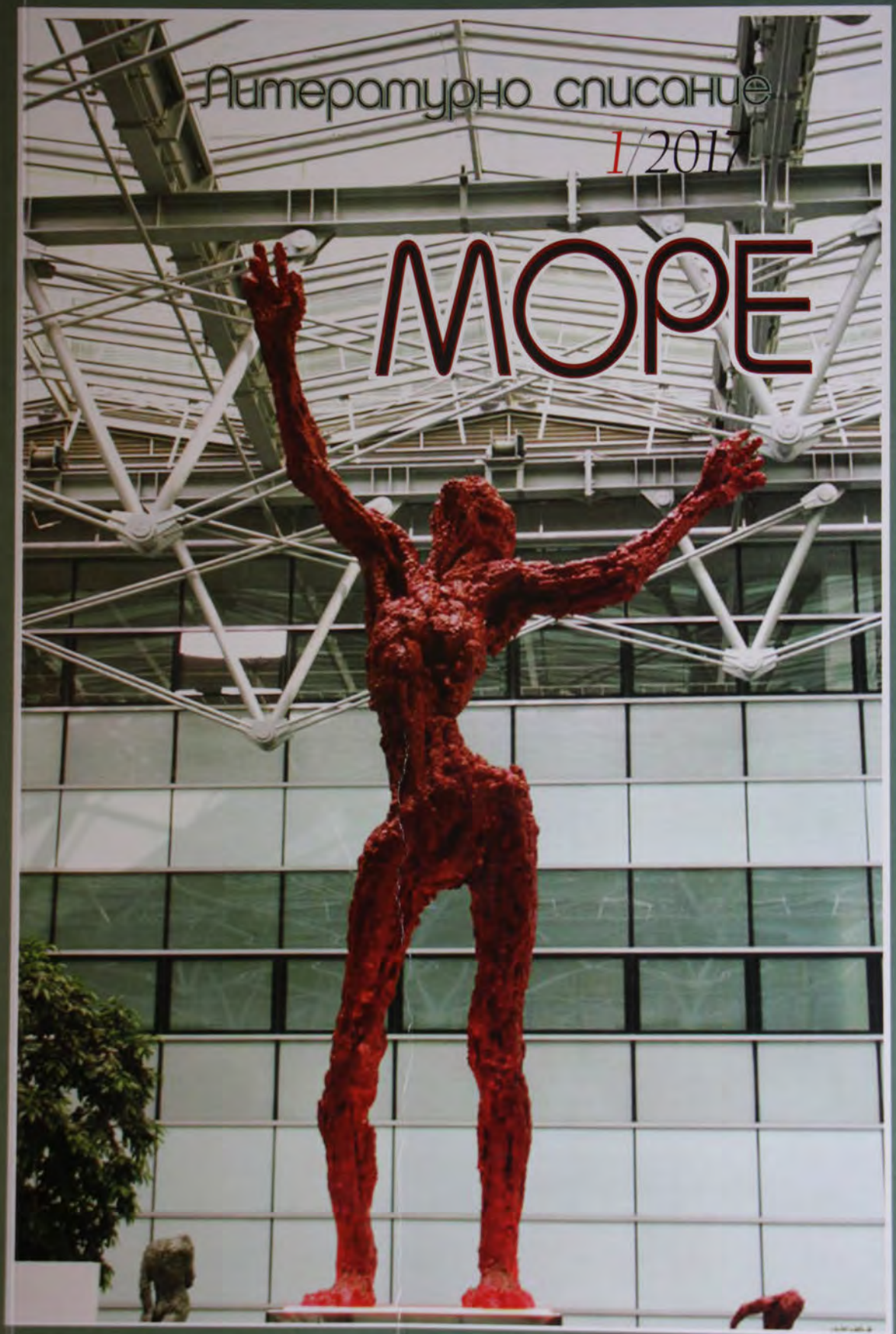
Литературно списание
1/2017
МОРЕ

Списание за литература „Море“
издание на Община Бургас

Редактори:
Иван Сухиванов (водещ броя),
Росен Друмев

Предпечат и печат:
„Информа принт“ - Бургас

Коректор: Роза Боянова

Художествен съвет:
Светлозар Игов, Михаил Неделчев,
Йордан Ефтимов, Боян Ангелов,
Роза Боянова

Адрес на редакцията:
Бургас, пл.“Тройката“ 1, (Дом на НХК)
e-mail: spisaniemore@abv.bg

Корица и цветно приложение:
Венцислав Занков

Оригинали не се връщат

ISSN: 0205 3296

1/2017
списание
МОРЕ

ОБЩИНА БУРГАС

ЙОРДАН ЕФТИМОВ ПРЕДСТАВЯ

ЕКЗИСТЕНЦИАЛНОТО И ПОЛИТИЧЕСКО ИЗКУСТВО НА ВЕНЦИСЛАВ ЗАНКОВ

Йордан Ефтимов

Венцислав Занков е сред най-провокативните играчи на българската арт сцена. Това не е пресилено – дори да признаем, че в много случаи той търси скандала толкова стръвно, че предизвиква подозрение за едничка цел – вниманието и себепромотирането. Последното обаче още от времената на Анди Уорхол самò е обект на артистична ирония и рефлексия. Като при големите съвременни артисти в западния свят, и Занков използва всевъзможни медии – автор е на скулптура от всевъзможни материали, на маслени платна и графика, както и на пърформанси, в които използва животинска кръв и кара невинни на вид момичета да храчат.

Занков е сред малкото съвременни български творци, ангажирани с организирането на дебат за съвременното изкуство. Сред най-значимите му проекти е организирането и модерирането на дискусионен клуб „На тясно“ в клуб „Хамбара“ в София (2004 – 2008), както и издаването на вестник „39 грама“ съвместно със сдружение „E80“ (2005 – 2008). Не е странно, че през 2009 основава фондация за съвременно изкуство на собственото си име, а от 2010 г. връчва Железен орден за съвременно изкуство „Венцислав Занков“.

Затова и представянето му не може да бъде лесно. Съществуват много начини да се разкаже какво прави този художник и какви проблеми разисква на своя пластичен език. Тук сме избрали да покажем само една негова страна – темата за ужаса при срещата с чуждото. Чуждото, което стои от една от двете страни на прозореца (не на всяка цена от външната), както е в една негова творба от неговия „контраесенен“ салон през 1990 г. (По точно „есенен салон на открито“ в градинката срещу казионната галерия на СБХ, открит тъкмо докато в нея се развива официозния „Есенен салон“, чиито участници не са посмели да пресекат улицата.) „Прозорецът“ и „Желязното цвете“ още пресрещат минувачите в Докторската градина в София, зад националната библиотека. И концепцията им е открито екзистенциалистка и скрито политическа. „Прозорецът“ е актуален коментар на българския свят от 1990 г. и само трябва да се вгледаш, за да го усетиш и днес. Може би прозорец на Народното събрание, разбит от подивялата демократична вълна. Или прозорец, от който някой е скочил. Или портал за бягство като във фантастичен филм, непосредствено зад планината от книги, което е библиотеката.

В изложбата „Без невинност“ през 1995 г. бе по-директен, направо сатиричен, а картините „Вкус на рай“ („Мила родино, ти си земен рай“) и „Casta diva“ („Fur Auslaender verboten“) бяха разтълкувани не като пародии на все още мъчителния култ към

импресионизма у недообразования български зрител, колкото като сарказъм към несвършващото българско чуждопоклонство.

През 2002 г. във Варна в изложбата си „Бялата страна на мрака“ Занков разви ужаса като присъствие на руините. В една епоха на огромно производство на руини (през 90-те години изоставяне на църкви, но и на културни домове и читалища на произвола на стихиите, не като новите останки от древни крепости след 2010 г.) Занков създаде скулптурна изложба от скелети на сгради. Видяни от въображението му и толкова съноподобни, колкото комаровите крака на слоновете в картини и скулптори на Салвадор Дали. Църкви, които са дотам оглозгани, че са се превърнали в арки или рамки в пустош.

Далеч по-злободневна, като остро журналистическо жило бе изложбата му „Страст. Страх“ през 2004 г., снабдена със следната словесна картина: „Телата се третират като предмети. В това обективиране се включват бодибилдингът, фитнесът, пластичната хирургия. Времето е порнографско.“ Порнографията като обективиране и икономизиране на желанието. Човекът не е себе си, а тяло, подлежащо на обработка. Нещо чуждо.

Следваха изложби, чиито само названия са достатъчни провокации: „Нова призрачна живопис (всички вече сме призраци)“ през 2011 г, „Извън времето: Неподходяща скулптура и рисунка“ през 2012 г и директната реплика към Огюст Роден „Последните граждани на Кале“, разположена в строежа на нов корпус на Нов български университет, а след това и в „One Gallery“ в София през 2016 г.

Последната изложба оформя „градина“ от 18 оцветени човешки фигури от полиуретан и полиестер. Екстатиката на позите и жестовете им се усилва от самия материал, напомнящ не само заради предпочитаното червено и розово на кайма, тъкмо изсипана от месомелачка. Но по-важното усещане е за хора, лишени от кожа – тела от оголени мускули, чиито фибри реагират на всеки допир, дори присъствие, поглед. Затова вероятно бяха оградени символично с полицейска лента. Изложба, организирана в пика на бежанската криза в Европа.

Венцислав Занков сред свои творби

Венцислав ЗАНКОВ

Венцислав Занков е роден през 1962 г. в София. Завършва ВИИИ „Николай Павлович“, специалност Скулптура (1988). Доктор по изкуствознание с дисертация на тема „Тялото на художника в изкуството на прехода“ (2013). Преподавател в Нов български университет от 1997 г.

Съосновател на Центъра за медийни изкуства „Интерспейс“. Съосновател и председател на УС на сдружение за рискови стратегии и проекти „Е80“ (2004).

Основател на електронното списание за изкуство и култура „Zet_maG“ (1999).

Основава, организира и модерира дискусионен клуб „На тясно“ в клуб „Хамбара“ в София (2004 – 2008). Главен редактор на вестник „39 грама“ (2005 – 2008).

„Прозорецът“, 1990

„Желязното цвете“, 1990

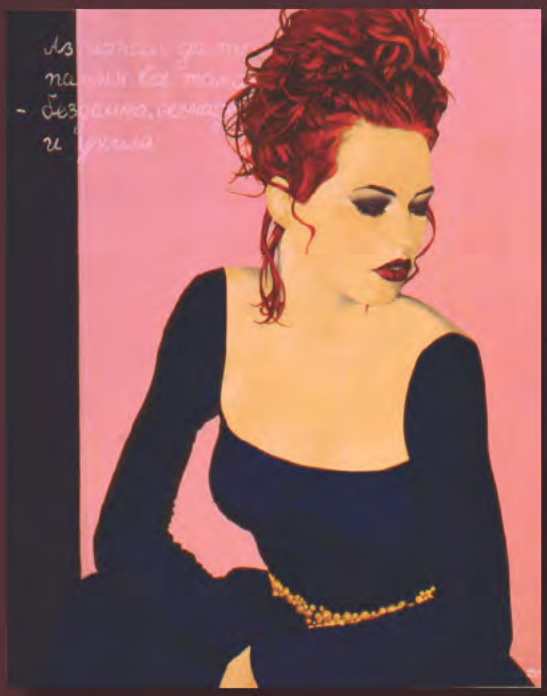

„Homeless Blue“
(„Аз искам да те помня все така“), 1995

„Casta diva“
(„Fur Auslaender verboten“), 1995

„Вкус на рай“ („Мила родино, ти си земен рай“), 1995

Пластика от изложбата „Бялата страна на мрака“, 2002

Пластики от изложбата „Бялата страна на мрака“, 2002

Из изложбата „О, щастливи дни“, 2014, сн. Елеонора Карапанска

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
сн. Венцислав Занков

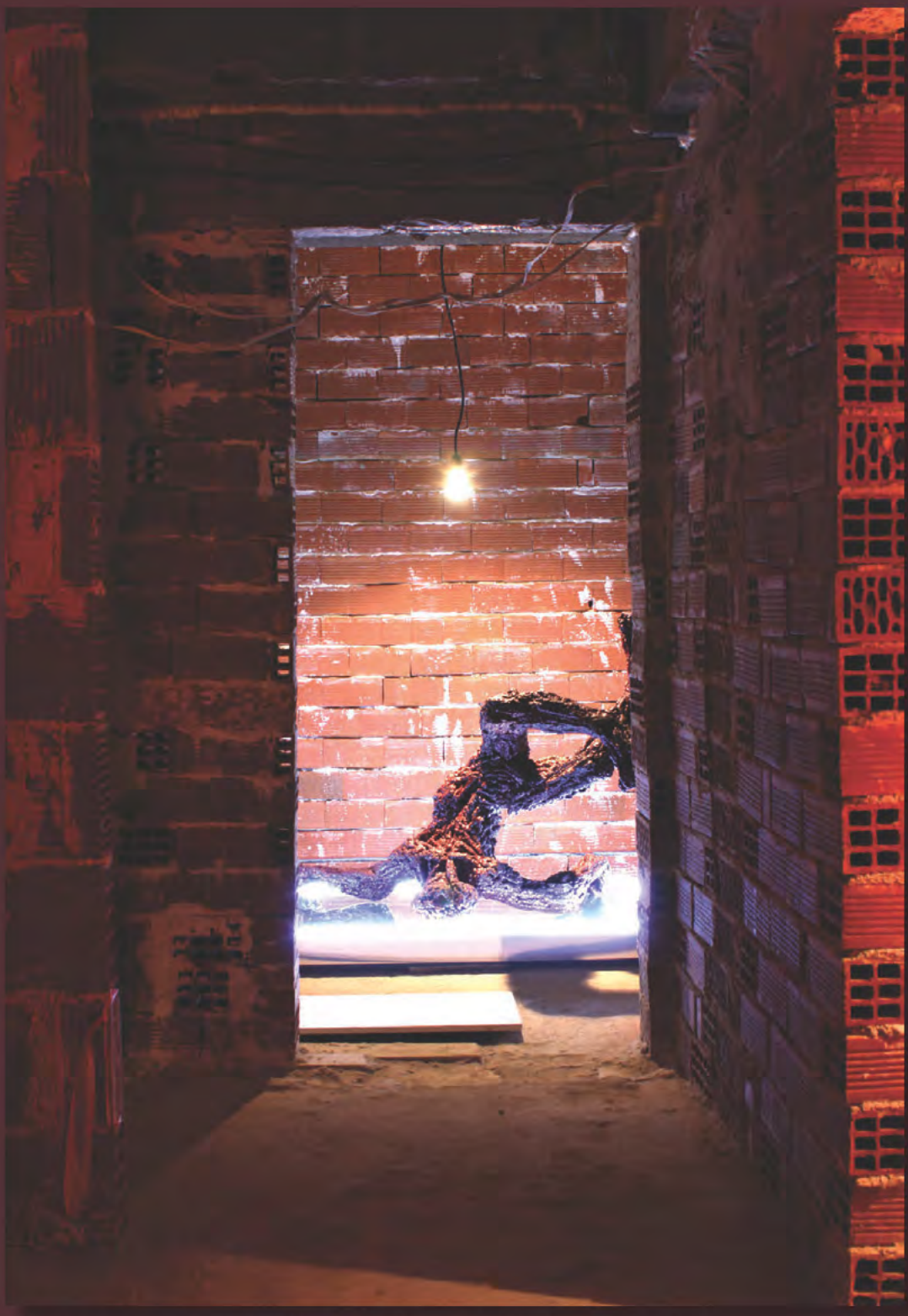

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
сн. Венцислав Занков

„Последните граждани на Кале“, „One Gallery“, 2016,
сн. Лора Рахнева

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
сн. Йордан Ефтимов

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
сн. Венцислав Занков

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
Йордан Ефтимов

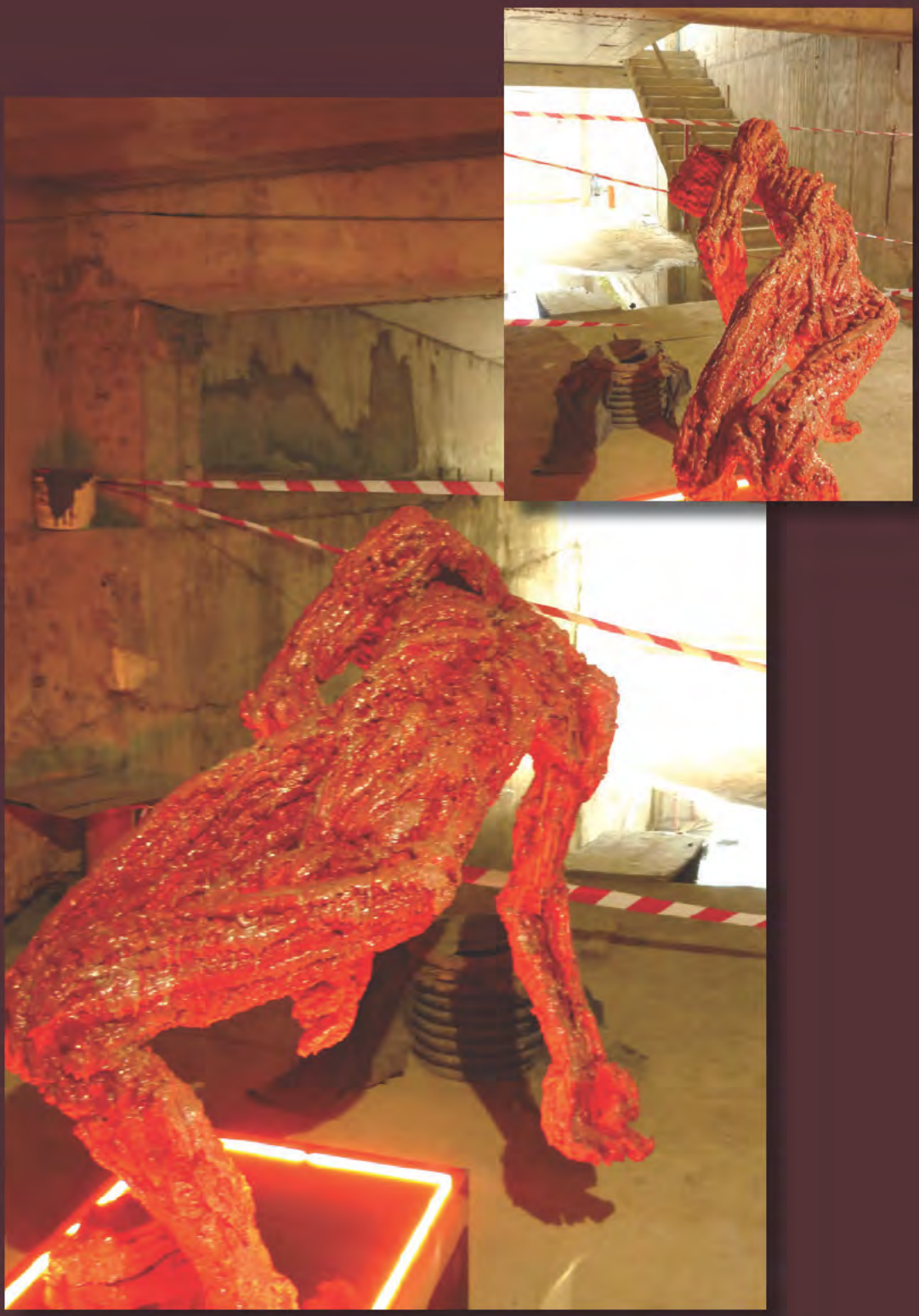

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
Йордан Ефтимов

„Последните граждани на Кале“, „One Gallery“, 2016,
сн. Анелия Ковачева

„Последните граждани на Кале“, „One Gallery“, 2016,
сн. Анелия Ковачева

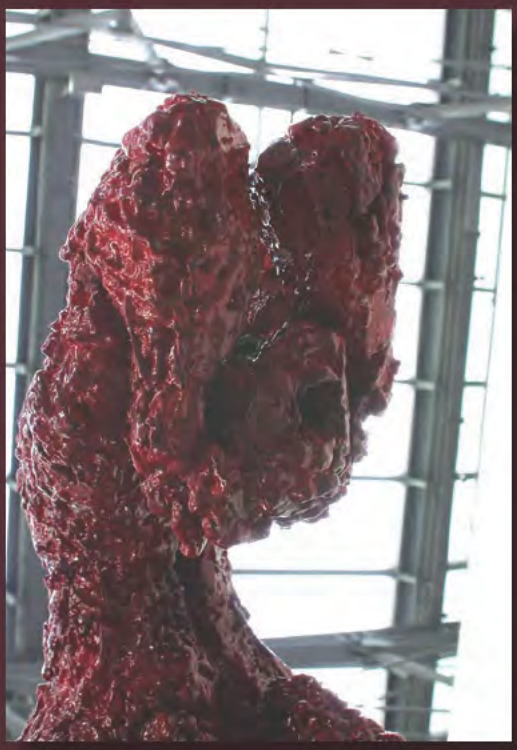

„Последните граждани на Кале“, „One Gallery“, 2016,
сн. Анелия Ковачева

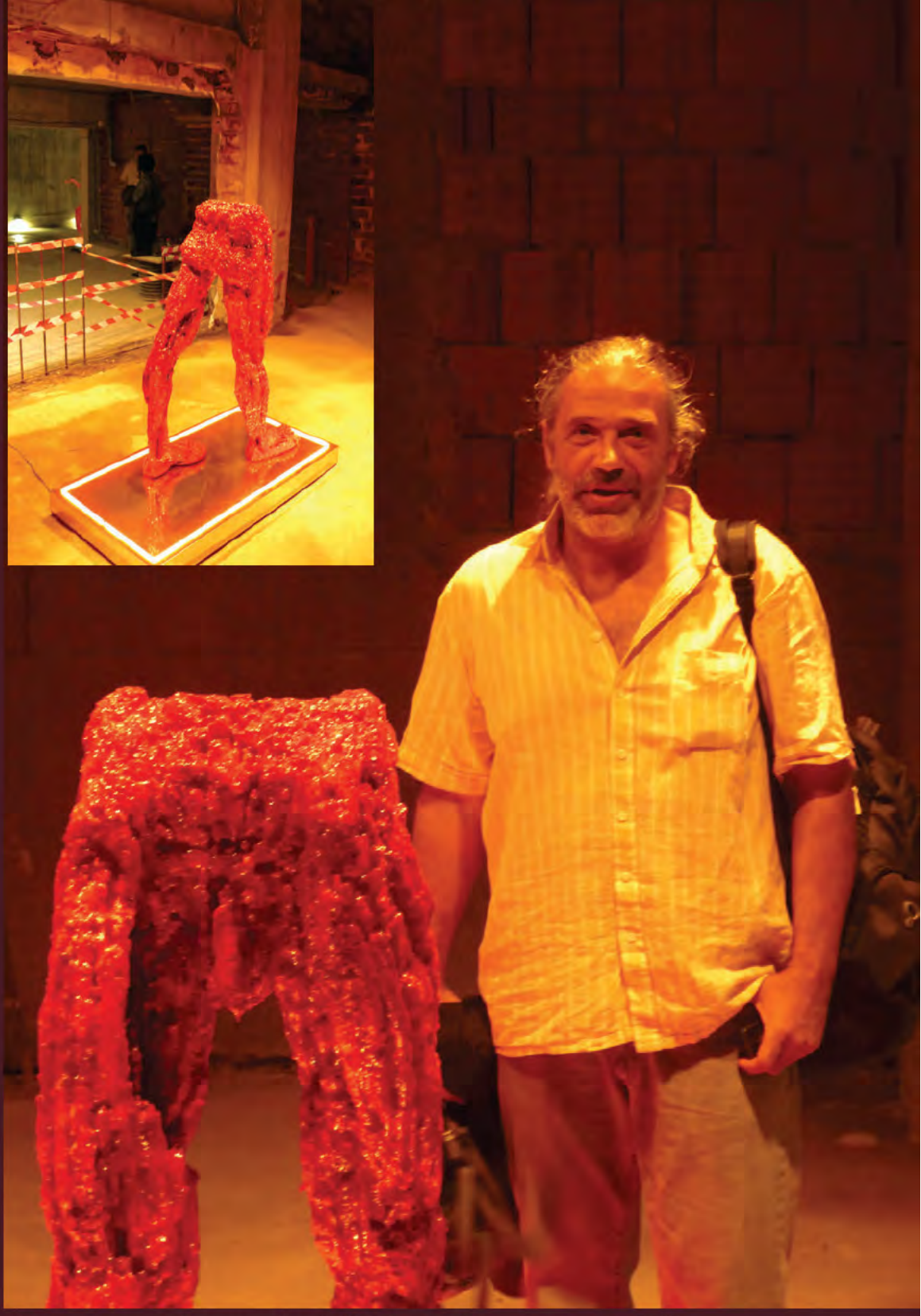

„Последните граждани на Кале“, Нов български университет, 2016,
сн. Йордан Ефтимов

ОБЩИНА БУРГАС